

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/262.001/Б/ОК21 2023
	Екземпляр № 1	Арх 14 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
національної безпеки, права та
міжнародних відносин
01 серпня 2023 р., протокол №8
Голова Вченої ради
Тариса СЕРГІЄНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Домедична підготовка»

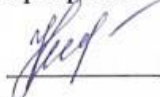
для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність»
освітньо-професійна програма «Правоохоронна діяльність»
факультет національної безпеки, права та міжнародних відносин
кафедра права та правоохоронної діяльності

Схвалено на засіданні кафедри
права та правоохоронної діяльності
29 серпня 2023 р., протокол № 8

Завідувач кафедри

 Іван ДРАГАН

Гарант освітньо-професійної
програми

 Катерина КАТЕРИНЧУК

Розробник: к.мед.н., доц., доцент кафедри права та правоохоронної діяльності,
Віталій ЗОЗУЛЯ

Житомир
2023 – 2024 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/262.001/Б/ОК21 2023
	Екземпляр № 1	Арк 14 / 2

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів 4	Галузь знань 26 «Цивільна безпека»	нормативна
Модулів – 2	Спеціальність 262 «Правоохоронна діяльність»	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		3
Загальна кількість годин -120		Семестр
		6
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних -3	Освітній ступінь «бакалавр»	Лекції
		16 год.
		Практичні
		32 год.
		Самостійна робота
		72 год.
		Вид контролю: залік

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 40% аудиторних занять, 60% самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/262.001/Б/ОК21 2023
	Екземпляр № 1	Арк 14 / 3

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є засвоєння базових теоретичних положень домедичної допомоги, оволодіння практичними навичками надання невідкладної допомоги потерпілим на місці події при різноманітних травмах та гострих захворюваннях, вироблення навичок реанімаційних заходів, транспортування до лікувального закладу.

Метою організації освітнього процесу за даною програмою є надання знань та умінь, які необхідні для оцінки стану постраждалого і надання домедичної допомоги в екстремальних умовах до прибуття бригади екстреної медичної допомоги (ЕМД).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сукупність теоретичних знань і практичних навичок, необхідних для ефективного надання домедичної допомоги особам, що її потребують, працівниками поліції які, першими прибувають на місці події за відсутності осіб, що мають медичну освіту.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність»:

Загальні компетентності

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК9. Здатність працювати в команді

Спеціальні компетентності

СК3. Здатність професійно оперувати категоріально-понятійним апаратом права і правоохоронної діяльності.

СК6. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати; формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК9. Здатність ефективно застосовувати сучасні техніку і технології захисту людини, матеріальних цінностей і суспільних відносин від проявів криміногенної обстановки та обґрунтувати вибір засобів та систем захисту людини і суспільних відносин.

СК16. Здатність у передбачених законом випадках застосовувати засоби фізичного впливу, спеціальні засоби та вогнепальну зброю, тактичні прийоми під час службової діяльності в разі отримання інформації чи безпосереднього виявлення ознак правопорушення перебуваючи на місці події та в інших службових ситуаціях, а також здатність надавати домедичну допомогу.

СК20. Здатність вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення адміністративних і кримінальних правопорушень, заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб та публічній безпеці.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/262.001/Б/ОК21 2023
	Екземпляр № 1	Арк 14 / 4

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність»:

РН3. Збирати необхідну інформацію з різних джерел, аналізувати і оцінювати її.

РН4. Формулювати і перевіряти гіпотези, аргументувати висновки.

РН14. Здійснювати пошук та аналіз новітньої інформації у сфері правоохоронної діяльності, мати навички саморозвитку та самоосвіти протягом життя, підвищення професійної майстерності, вивчення та використання передового досвіду у сфері правоохоронної діяльності.

РН16. Застосовувати заходи, спрямовані на усунення загрози життю та здоров'ю фізичних осіб і публічній безпеці, що виникли внаслідок учинення кримінального злочину чи адміністративного правопорушення.

РН19. Вміти застосовувати процедури надання першої медичної допомоги.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Правові та організаційні засади надання домедичної допомоги

Домедична допомога, хто її потребує, які особи зобов'язані її надавати на місці події

Особливості надання домедичної допомоги в зоні прямої загрози й у зоні непрямой загрози

Нормативно-правові основи захисту життя та здоров'я людини (Закон України «Про Національну поліцію»)

Тема 2. Правила поведінки на місці події. Безпека постраждалого та інших осіб

Нормативно-правові акти, які регламентують суспільні відносини щодо надання домедичної допомоги в Україні

Основні правила поведінки поліцейського на місці події за наявності осіб, які потребують домедичної допомоги

Тема 3. Загальні поняття про анатомію та фізіологію

Анатомія людини, гістологія, фізіологія

Будова й основні функції серцево-судинної системи.

Будова й основні функції дихальної системи.

Будова й основні функції нервової системи.

Будова й основні функції системи травлення.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/262.001/Б/ОК21 2023
	Екземпляр № 1	Арк 14 / 5

Тема 4. Невідкладні стани, які загрожують життю людини

Невідкладні стани і порушення в роботі організму, що загрожують життю людини

Дії рятувальника при невідкладних станах.

Метаболізм

Наслідки порушення метаболізму

Тема 5. Первинний огляд постраждалих. Алгоритм огляду постраждалого

Алгоритм проведення первинного огляду на до госпітальному етапі DRABC

Огляд місця події D – (danger)

Визначення рівня свідомості (R – response)

Алгоритм AVPU. 2.3. Перевірка прохідності дихальних шляхів (A - airway)

Перевірка дихання (B - breathing)

Перевірка кровообігу (C – circulation/critical bleeding)

Стабілізація шийного відділу хребта

Попередження гіпотермії

Стабільне бічне положення

Транспортна іммобілізація

Тема 6. Транспортування постраждалих: умови, правила та підготовка. Способи транспортування постраждалих

Ручне транспортування.

Транспортування з використанням спеціальних (підручних) засобів

Транспортування постраждалих із використанням різних видів транспорту: спеціального, автомобільного, водного, авіаційного

Модуль 1.

Змістовий модуль 1.

Тема 7. Анатомія дихальної системи, дихальні шляхи, прохідність дихальних шляхів. Верхні та нижні дихальні шляхи. Рух повітря в дихальних шляхах

Що таке гіпоксія?

Що таке глибина та частота дихання?

Що таке життєва ємність легень та від чого залежить її величина?

Як вимірюється життєва ємність легень?

Як відбувається газообмін у легенях?

Поняття дихальної недостатності.

Види дихальної недостатності.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/262.001/Б/ОК21 2023
	Екземпляр № 1	Арк 14 / 6

Тема 8. Анатомія та фізіологія серцево-судинної системи Серцеві розлади Гостре порушення мозкового кровообігу (інсульт). Серцево-легенева реанімація

Перша допомога при стенокардії.

Перша допомога при інфаркті міокарда.

Послідовність дій при наданні домедичної допомоги при серцевому нападі.

Тема 9. Поняття та класифікація шоку. Порядок надання домедичної допомоги при шоку. Судомні напади та епілепсія. Ендокринні розлади.

Що таке шок?

Класифікація шоку.

Ознаки шоку.

Тема 10. Психічні стани та порушення поведінки. Отруєння. Кома невідомої етіології: діагностика, надання домедичної допомоги.

Поняття, види та симптоми діабету.

Ознаки та симптоми невідкладних станів при цукровому діабеті. Надання першої домедичної допомоги.

Гостра інтоксикація психоактивними речовинами. Порядок надання домедичної допомоги постраждалому.

Тема 11. Поняття та види травм. Надання допомоги постраждалим з механічними травмами (ранами, вивихами, переломами, травмами голови та живота). Надання допомоги постраждалим з кровотечею. Техніка накладання пов'язок і використання технічних засобів іммобілізації. Надання допомоги постраждалим з термічними ураженнями (опіками, обмороженнями) та з ураженнями технічною електрикою (електротравмами).

Поняття та види травм.

Надання домедичної допомоги при вивиху, розриву і розтягнення зв'язок, переломі кістки.

Загальні принципи іммобілізації.

Надання домедичної допомоги постраждалому з черепно-мозковою травмою.

Надання домедичної допомоги постраждалому з травмою живота.

Надання домедичної допомоги постраждалому з травми-чною ампутацією кінцівки.

Тема 12. Вагітність. Допомога вагітним. Пологи. Приймання пологів. Патологічні пологи та позалікарняні пологи

Зміни в організмі вагітної жінки.

Ознаки і періоди пологів. Умови забезпечення нормальних пологів.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/262.001/Б/ОК21 2023
	Екземпляр № 1	Арк 14 / 7

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота
Модуль 1.				
Змістовий модуль 1.				
Тема 1. Правові та організаційні засади надання домедичної допомоги	10	1	2	6
Тема 2. Правила поведінки на місці події. Безпека постраждалого та інших осіб	10	1	3	6
Тема 3. Загальні поняття про анатомію та фізіологію	10	1	3	6
Тема 4. Невідкладні стани, які загрожують життю людини	10	2	2	6
Тема 5. Первинний огляд постраждалих Алгоритм огляду постраждалого	10	1	3	6
Тема 6. Транспортування постраждалих: умови, правила та підготовка. Способи транспортування постраждалих	10	2	2	6
Разом за змістовий модуль 1	60	8	15	36
Модуль 2.				
Змістовий модуль 2.				
Тема 7. Анатомія дихальної системи, дихальні шляхи, прохідність дихальних шляхів. Верхні та нижні дихальні шляхи. Рух повітря в дихальних шляхах. Нестача кисню та її наслідки. Невідкладні стани при порушенні дихання. Домедична допомога при невідкладних станах дихальної системи стани.	10	2	3	6
Тема 8. Анатомія та фізіологія серцево-судинної системи Серцеві розлади Гостре порушення мозкового кровообігу (інсульт). Серцево-легенева реанімація	10	1	3	6
Тема 9. Поняття та класифікація шоку. Порядок надання домедичної допомоги при шоку. Судомні напади та епілепсія. Ендокринні розлади.	10	1	2	6
Тема 10. Психічні стани та порушення поведінки. Отруєння. Кома невідомої етіології: діагностика, надання домедичної допомоги.	10	1	3	6
Тема 11. Поняття та види травм. Надання допомоги постраждалим з механічними травмами (ранами, вивихами, переломами, травмами голови та живота). Надання допомоги постраждалим з кровотечею. Техніка накладання пов'язок і використання технічних засобів іммобілізації. Надання допомоги постраждалим з термічними ураженнями (опіками, обмороженнями) та з ураженнями технічною електрикою (електротравмами).	10	2	3	6
Тема 12. Вагітність. Допомога вагітним. Пологи. Приймання пологів. Патологічні пологи та позалікарняні пологи	10	1	3	6
Разом за змістовий модуль 2	60	8	17	36
ВСЬОГО	120	16	32	72

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/262.001/Б/ОК21 2023
	Екземпляр № 1	Арк 14 / 8

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
1	Тема 1. Правові та організаційні засади надання домедичної допомоги	2
2	Тема 2. Правила поведінки на місці події. Безпека постраждалого та інших осіб	3
3	Тема 3. Загальні поняття про анатомію та фізіологію	3
4	Тема 4. Невідкладні стани, які загрожують життю людини	2
5	Тема 5. Первинний огляд постраждалих. Алгоритм огляду постраждалого	3
6	Тема 6. Транспортування постраждалих: умови, правила та підготовка. Способи транспортування постраждалих	2
7	Тема 7. Анатомія дихальної системи, дихальні шляхи, прохідність дихальних шляхів. Верхні та нижні дихальні шляхи. Рух повітря в дихальних шляхах . Нестача кисню та її наслідки. Невідкладні стани при порушенні дихання. Домедична допомога при невідкладних станах дихальної системи стани.	3
8	Тема 8. Анатомія та фізіологія серцево-судинної системи Серцеві розлади Гостре порушення мозкового кровообігу (інсульт). Серцево-легенева реанімація	3
9	Тема 9. Поняття та класифікація шоку. Порядок надання домедичної допомоги при шоку. Судомні напади та епілепсія. Ендокринні розлади.	2
10	Тема 10. Психічні стани та порушення поведінки. Отруєння. Кома невідомої етіології: діагностика, надання домедичної допомоги.	3
11	Тема 11. Поняття та види травм. Надання допомоги постраждалим з механічними травмами (ранами, вивихами, переломами, травмами голови та живота). Надання допомоги постраждалим з кровотечею. Техніка накладання пов'язок і використання технічних засобів іммобілізації. Надання допомоги постраждалим з термічними ушкодженнями (опіками, обмороженнями) та з ушкодженнями технічною електрикою (електротравмами).	3
12	Тема 12. Вагітність. Допомога вагітним. Пологи. Приймання пологів. Патологічні пологи та позалікарняні пологи	3
РАЗОМ		32

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/262.001/Б/ОК21 2023
	Екземпляр № 1	Арк 14 / 9

6. Завдання для самостійної роботи

Тема 1. Правові та організаційні засади надання домедичної допомоги

Основні заходи домедичної допомоги

Додаткові заходи домедичної допомоги

Тема 2. Правила поведінки на місці події. Безпека постраждалого та інших осіб

Власна безпека та доступ до постраждалого.

Безпека постраждалого та інших осіб.

Тема 3. Загальні поняття про анатомію та фізіологію

Будова й основні функції імунної системи.

Будова й основні функції ендокринної системи.

Будова й основні функції опорно-рухової, статевої, покривної, видільної систем.

Стандартні анатомічні терміни

Тема 4. Невідкладні стани, які загрожують життю людини

Невідкладні дії на місці події

Оцінка безпечності місця події

Оцінка стану свідомості та життєвих функцій постраждалого

Оцінка у постраждалого критичних кровотеч

Допомога при пневмотораксі

Порушення роботи організму, які можуть призвести до загибелі

Тема 5. Первинний огляд постраждалих. Алгоритм огляду постраждалого

Поняття огляду постраждалого.

Первинний огляд постраждалого

Особливості надання домедичної допомоги постраждалим із психогенними реакціями.

Тема 6. Транспортування постраждалих: умови, правила та підготовка. Способи транспортування постраждалих

Піднімання та переміщення постраждалого

Транспортування постраждалого.

Методи піднімання постраждалого. Технічні засоби

Тема 7. Анатомія дихальної системи, дихальні шляхи, прохідність дихальних шляхів. Верхні та нижні дихальні шляхи. Рух повітря в дихальних шляхах

Ознаки гострої дихальної недостатності.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/262.001/Б/ОК21 2023
	Екземпляр № 1	Арк 14 / 10

Забезпечення прохідності верхніх дихальних шляхів.
 Причини астматичного приступу.
 Основні ознаки захворювань органів дихальної системи.
 Ознаки повного удушення.
 Надання допомоги при повному удушенні.
 Ознаки неповного удушення.
 Надання допомоги при неповному удушенні.

Тема 8. Анатомія та фізіологія серцево-судинної системи Серцеві розлади Гостре порушення мозкового кровообігу (інсульт). Серцево-легенева реанімація

Ознаки та симптоми інсульту.
 Перша домедична допомога при інсульті.
 Ознаки та симптоми зупинки серця.
 Перша допомога при зупинці серця.

Тема 9. Поняття та класифікація шоку. Порядок надання домедичної допомоги при шоку. Судомні напади та епілепсія. Ендокринні розлади.

Порядок надання домедичної допомоги при шоку.
 Послідовність дій при наданні домедичної допомоги при судомах (епілепсії).

Тема 10. Психічні стани та порушення поведінки. Отруєння. Кома невідомої етіології: діагностика, надання домедичної допомоги.

Ознаки гострого отруєння. Послідовність дій при наданні домедичної допомоги постраждалому.
 Порядок надання домедичної допомоги людині, що знаходиться у стані коми.

Тема 11. Поняття та види травм. Надання допомоги постраждалим з механічними травмами (ранами, вивихами, переломами, травмами голови та живота). Надання допомоги постраждалим з кровотечею. Техніка накладання пов'язок і використання технічних засобів іммобілізації. Надання допомоги постраждалим з термічними ураженнями (опіками, обмороженнями) та з ураженнями технічною електрикою (електротравмами).

Ознаки небезпечної для життя кровотечі. Надання домедичної допомоги при кровотечі.
 Загальні правила накладання бинтових пов'язок.
 Надання допомоги постраждалому при опіках.
 Надання допомоги при тепловому ударі.
 Надання допомоги постраждалому від переохолодження.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/262.001/Б/ОК21 2023
	Екземпляр № 1	Арк 14 / 11

Надання допомоги постраждалому при електротравмі

Тема 12. Вагітність. Допомога вагітним. Пологи. Приймання пологів. Патологічні пологи та позалікарняні пологи
Патологічні та позалікарняні пологи.
Домедична допомога при раптових пологах.

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувачів з навчальної дисципліни «Домедична підготовка» включає:

- анотування вивченої додаткової літератури;
- написання рефератів та їх захист на практичних заняттях;
- написання есе за визначеною тематикою;
- складання термінологічних словників тощо.

8. Методи навчання

Вербальні: пояснення, розповідь, бесіда.

Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

Пояснювально-ілюстративний: пред'явлення готової інформації викладачем та її засвоєння здобувачами.

Метод проблемного викладу.

Дослідницький метод.

Дискусійний метод.

Евристичні методи.

Метод активного навчання: проведення ділових ігор, вирішення кейсів.

9. Методи контролю

Контроль складається з поточного контролю виконання здобувачами самостійної роботи, модульного контролю, контролю виконання індивідуальних завдань та семестрового контролю.

10. Розподіл балів

Поточне тестування та самостійна робота						Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			
T1	T2	T3	T7	T8	T9	100
8	8	8	9	8	8	
T4	T5	T6	T10	T11	T12	
9	9	8	8	9	8	

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/262.001/Б/ОК21 2023
	Екземпляр № 1	Арк 14 / 12

Шкала оцінювання

За шкалою	Залік	Бали
A	Зараховано	90-100
B	Зараховано	82-89
C		74-81
D	Зараховано	64-73
E		60-63
FX	Не зараховано	35-59
F	Не зараховано	0-34

11. Рекомендована література

Основна література

1. Домедична допомога на місці події: Методичний посібник / П.Б.Волянський, А.М.Гринзовський, С.О.Гурев та ін.– Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2020. – 224 с.
2. Перша екстрена і тактична медична допомога на догоспітальному етапі: навчальний посібник / В.С. Тарасюк, М.В. Матвійчук, І.В. Паламар та ін. — 4-е видання. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина»: 2021. - 504 с.
3. Догоспітальна допомога при травмах: 9-е видання / Рой Л. Елсон, Кайі Г. Ган, Джон Е. Кемпбелл. Медицина: 2023. - 464 с.
4. Підручник тактичної бойової допомоги потерпілим / В.К. Трінус: 2019. - 124 с.
5. Медицина надзвичайних ситуацій. Підручник. / Б.Д.Халмурадов, П.Б. Волянський. ЦУЛ: 2019. - 208 с.
6. Домедична допомога в екстремальних ситуаціях та медичний захист населення в надзвичайних ситуаціях. / А.М. Гринзовський, П.Б. Волянський, С.І. Калашченко. Скіф: 2023. - 2016 с.
7. Тактична допомога пораненим на полі бою. Курс бойового медика. КНТ: 2023. - 112 с.
8. Домедична підготовка Підручник. / В.В. Стеблюк. Право: 2020. - 344 с.
9. Медицина в різних природних умовах: посібник з надання першої та невідкладної догоспітальної медичної допомоги: 7-е видання / Тейт Хіггінс, Алі С. Арасту, Пол С. Ауербах. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина»: 2024. - 712 с.
10. Домедична підготовка : навч. посіб. / кол. авт.: В. В. Кікінчук, С. О. Книженко, Т. І. Савчук та ін. ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків: ХНУВС, 2021. – 176 с.
11. Пам'ятка з домедичної допомоги рятувальника ДСНС України / П. Б. Волянський, А. М. Гринзовський, С. О. Гур'єв та ін. – Київ, 2020. – 52 с.
12. Домедична допомога : навчально-методичний посібник / укладач Л. Н.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/262.001/Б/ОК21 2023
	Екземпляр № 1	Арк 14 / 13

Єфременкова. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. – 36 с.

Додаткова література

1. Внутрішні хвороби / Л.В. Глушко, С.В. Федоров, І.М. Скрипник та ін.; за редакцією Л.В. Глушка. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина»: 2022. - 680 с.
2. Медсестринство у внутрішній медицині: підручник / О. С. Стасишин, В. О. Стасюк, І.М. Бандура, І.В. Вібла та ін.: 2019. - 496 с.
3. Практикум із внутрішньої медицини: Терапія: навчальний посібник / О.С. Стасишин, Р.В. Задорожний, В.О. Сінюгіна та ін. - 2-е видання. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина»: 2021. - 136 с.
4. Медицина за Девідсоном: принципи і практика: 23-є видання: у 3 томах. / за ред. Стюарта Г. Ралстона, Яна Д. Пенмана, Марка В.Дж. Стрекена, Річарда П. Гобсона. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина»: 2020. - 280 с.
5. Хірургія: підручник: видання 5-е (стереотипне) / О.Ю. Усенко, Г.В. Білоус, Г.Й. Путінцева Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина»: 2021. - 416 с.
6. Клінічна фізіологія: підручник / Автор В.І. Філімонов, Д.І. Маракушин, К.В. Тарасова, Л.В. Чернобай, І.М. Ісаєва, І.С. Кармазіна, Н.І. Пандікідіс, О.В. Дунаєва, А.В. Гончарова, Н.М. Маслова, О.М. Сокол Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина»: 2022. - 776 с.
7. Анатомія людини: підручник / С.М. Білаш, М.М. Коптев, О.М. Проніна, О.М. Беляєва та ін. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина»: 2023. - 279 с.
8. Тактична медицина. Навчальний посібник / М.М. Ляпа , В.Д. Шищук, С.І.Редько С.І. Скіф: 2022. - 176 с.
9. Військово-польова хірургія: підручник / В.Корік. Київ «ЦУЛ»: 2019. - 352 с.
10. Невідкладна інфектологія: навчальний посібник / В.М. Козько, А.В. Бондаренко, Г.О. Соломенник та ін. - 3-є видання. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина»: 2023. - 143 с.
11. Невідкладні стани в педіатричній практиці: навчальний посібник / Ю.В. Марушко, Г.Г. Шеф, Ф.С. Глумчер та ін. - 2-е видання. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина»: 2020. - 440 с.
12. Зозуля В.М. Спектр тілесних ушкоджень водія та пасажирів у випадку летальної автомобільної травми при фронтальному зіткненні в салоні автомобілів класу Е. Судово-медична експертиза. 2021, №2, С. 62-67
13. Зозуля В.М., Ботнар В.А. Летальна дія високого тиску в замкнутому приміщенні. Судово-медична експертиза. – 2020- №2 – С. 57-62
14. Зозуля В.М., Ванчуляк О.Я. Особливості опису ушкоджень водія та пасажирів легкового автомобіля у випадку ДТП в залежності класу

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/262.001/Б/ОК21 2023
	Екземпляр № 1	Арк 14 / 14

транспортного засобу та ракурсу зіткнення. Судово-медична експертиза. – 2020- №1 – С. 115-117

15. Зозуля В.М., Зозік С.В. Дорожньо-транспортні пригоди з летальною травмою за участю легкових автомобілів на території Житомирської області впродовж 2008-2017 років. Буковинський медичний вісник. 2019. Т. 23 №2 (90). С. 84-87

12. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Базова СЛР <https://www.youtube.com/watch?v=5Vy84uQm7YU>
2. Валецька Р. О. Основи медичних знань. URL: <http://www.twirpx.com/file/1198103/>.
3. Гостра дихальна недостатність (ГДН) лекція URL: <https://www.youtube.com/watch?v=xwLJAQY8CWQ>
4. Діабет у дітей: як помітити і про що треба пам'ятати. URL: <http://www.umoloda.kiev.ua/number/3077/218/105866/>
5. Забезпечення прохідності дихальних шляхів URL: <https://www.youtube.com/watch?v=e8nRK1pZv5w>
6. Загальне порушення мозкового кровообігу. Ознаки інсульту. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=vOn9A2fpkNA>
7. Інфаркт міокарда. Перша допомога і алгоритм дій. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=xs5XA2EF1VE>
8. Невідкладна допомога при укусі змії. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=aBQN3nYnyRc>
9. Техніка катетеризації периферичної вени. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=wLHial3Za14>
<https://www.youtube.com/watch?v=URSI4gGxJIU>
10. Утоплення: види, патогенез, невідкладна допомога. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=8feJcno7kGE>